

Peygamber'in Yok Sayıldığı Yerde Peygamber Herkes Olur

Öncelikle Âmentü çerçevesinin hayatımıza nasıl yansıtacağı üzerinde duruyoruz. Bugün peygamberlere iman ve Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'le ilişkilerimizi, hayatımızı tanzim ederken bu iman prensibinin hayatımıza nasıl aksedeceğini konuşacağız.

İsterseniz "Peygamber nedir?"den başlayalım hocam.

Peygamber Arapça bir kelime değil. Farsça'da peygamber deniyor, dilimize hoş bir şekilde oturup kalmış. Arapçası nebi. "Haber getiren" demek. Haberci belli; Abdullah'ın oğlu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem habercidir. Kimden kime haber getiriyor, sorusunu da cevaplandırdığımızda Peygamber kimdir sorusunun cevabına ulaşırız.

Peygamber; Allah'ın haberlerini Allah'ın kullarına taşıyan insandır. Allah, Peygamberi'ne bildiriyor ve o da kullara "Allah size diyor ki, sizden istiyor ki" diye iletmış oluyor. Anladığımız manada 'haber' değildir bu.

Şurada şu oldu gibisinden değil yani...

Filan yerde trafik kazası olmuş. Bu bir bilgilendirmedir. Peygamberlerin haber özelliği, kulları sokmak istedikleri kalıbı onlara öğretmektir. Basit bir bilgilendirme değil. Allah, insanları nasıl görmek istiyorsa bunu öğretsinler diye peygamberleri gönderiyor. Dolayısıyla peygamberler, haber bülteni okuyan spikerler gibi değildir. Bir çocuğun eline teslim edildiği öğretmen gibi.

Bunun için yeri geldiğinde rica eder, gözyaşı akıtır, sert tavır gösterir... Tam anlamıyla eğitim ve terbiye yapar. Haber bülteninde haber verilir, akşam da çekip evine gider; peygamber ise haber öğretip giden biri değil. Alıp kıvamına getirip insanı Allah'ın iyi bir kulu, yaratılış gayesini gerçekleştirmiş bir kul yaparak gider.

Ne zamandan beri peygamber var hocam? İnsan-peygamber ilişkisi ne zaman başlıyor?

İlk insan, ilk peygamber zaten. Yeryüzüne hem ilk insan olarak geldi babamız Âdem aleyhisselam hem de Allah Teâlâ ona, sen peygambersin, diye bildirdi. Kendisinin, eşinin ve sağlığında doğan çocuklarının peygamberi oldu Âdem aleyhisselam. Neden ilk insan ilk peygamberdir; çok önemli bu.

Çünkü Allah Teâlâ insanı boşuna, bir proje dışında yaratmış değildir. Çıktı piyasaya, biraz dolaşsın diye değil; insan bir maksat için yaratıldı. Bu da Allah'ın bir gayeyle yarattığı insanın, dünyada bir dakika bile maksadının bildirilme alanı dışında durmasını engeller. İnsan bir gaye için yaratıldı ve o gayeyi kendi başına bulabilecek niteliklere sahip değil. Bu başıboşluktur. Allah'ın mülkü ve işinde olmaz bu. Ne ilk insan gönderildiğinde olabilirdi bu ne de 7 milyar insan varken olabilir. Allah'ın yaptığı iş yerli yerinde, hikmetli ve kusursuzdur.

Buradan şu da çıkıyor: Bundan bin sene evvel peygambere ihtiyacı vardı insanın, bugün artık 7 milyar olunca yoktur, denemez.

Ya da teknolojiyle aklını güçlendirdiği sürece ihtiyacı olmadığını söylemek... Hayır. İnsan insan olduğu ve yeryüzünde de var olduğu sürece birisinin ona yönlendirme yapması lazım, o da peygamberdir. Peygamberin hayatta olması veya programının var olması şeklinde gerçekleşir bu.

Mesela Şu anda Peygamber’imiz sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz bin dört yüz küsur senedir dünyada yok. Ama getirdiği Kur’an’ı, sünneti dünyada ince ayrıntılarına kadar var. Yani kimse çıkıp da Peygamber yoktu, diyemez. Şimdi var olsaydı zaten, mesela Güney Afrika’ya gitseydi ya da Musab’ını gönderseydi, Kur’an-ı Kerim’i gönderecekti onunla. Kur’an, Güney Afrika’ya ulaştıysa...

...Peygamber vardır ve onun hükmünü icra ediyordur.

Evet. Bu Şekilde iman ediyoruz ve gerçek de böyledir.

Tarihe baktığımızda hocam, Kur’an’da da peygamberlerle kavimlerindeki insanların ilişkilerine dair birçok örnek anlatılır. Nasıl bir seyir takip ediyor peygamber-insan ilişkisi genel olarak? Peygamberlerin uyarıları karşılığını hemen bulmuş mu, nasıl bir akıştan söz edilebilir?

İnsan her Şeyi iyi düşünüp iyi yapabilen, engelsiz bir mahlk değil stadım. Bir hakikati unutmamamız lazım: İlk insan, toprağa ayağını ilk bastığında dşmanıyla beraber bastı. Düşmanı olan İblis, belki de insandan önce geldi. İnsanı havaalanında İblis karşıladı yani, hoş geldin dünyaya, diye.

İnsan mkerrem ve mükemmel bir varlık. Aklı, organları var, cennet için yaratılmış ve aslı da zaten cennet görmüş. Ama Allah’ın hikmeti gereği, insanın bir de rakibi var: Şeytan. Şeytan’ın, insanın içinde ilişki kurduğu bir de ‘nefis’ adlı bağlantısı var. Dışarıdan Şeytan saldırıyor, içeride de adamı var. Bir sürü işi ona yaptırıyor.

Allah’ımız insanı; içinde nefis, dışında Őeytanla sürekli ktlklere, zevklere ve lszlğe, hesapsız yaşamaya sevk ettiği bir ortamda yarattı. Peygamberler -aleyhimsselam- mesela bin kişilik bir nüfusa geldiklerinde, bin nefisle karşılaştılar. Bir peygamberin bin kişilik kasabada bin nüfus bulması; yeryüzünde tuğyan ve azgınlık yapmak isteyen, haram-hukuk tanımak istemeyen, sürekli uyumak ve yemek arzulayan, itaat etmeye niyeti olmayan, kendisini daima tek ölçü gören nefislerden oluşmuş bin kişilik bir nefis ordusu bulması demektir.

Zaten o insanlar nefislerini dizginlemiş olsalardı peygambere ihtiyaç yoktu. Peygamber hep kudurmuş yörelerin ‘rn’dr. Yangına müdahale, en tutuşmuş yerde yapılır. İnsan nefsinin en çok azdığı, en yoğun tuğyan ettiği yer neresi ise peygamber oraya gelir. Çünkü yangın oradadır, orası sndrlmelidir.

İnsan yaratılış gayesini kaybetmişse peygamber geliyor ve yeniden yola sokuyor onu.

Peygamberler ağır vakaların olduğu yerlere geldiler. ly kaçırmış alanlara. Yani peygamberler, bir konferans yapıp “arkadaşlar oy birliği yapalım... kabul edenler etmeyenler...” demeye hiç fırsat bulamadılar. Kaba lyle söyleyecek olursak, her peygamber kendisini, çocuklarını diri diri toprağa gmecek çapta azgınların ortasında buldu. İyiler bir tarafa, kötüler bir tarafa ayrılırsın diye anket yapacak vakit bile olmadı. Sürekli eziyet ve sürekli muhatapların itirazıyla karşılaştılar.

En yaygın örnek olarak Nuh aleyhisselamı aldığımızda, Kur’an’dan başka bir kaynağın bilgisi olsa mümkün değildi inanmak. 50 sene, 100 sene, 200, 800, 900... 950 sene sabredilir mi bir Şeye? Çok enteresan. Eve geliyorsun akşam, eşin-çocukların oturuyor, “baba zlme, biz varız senin yanında” filan diyorlar, sabaha kadar teselli buluyorsun diyelim... bu da yok Nuh aleyhisselamda! Akşama kadar “git Nuh, deli misin sen!” diyorlar, akşam geliyor, eşi ve oğlu daha ağır sözler söylüyor. Ve 950 sene. Bunun adına sabırdan başka bir Şey bulmak lazım. Müthiş bir Şey.

Aleyhimsselam.

İnsanı yola getirmek için büyük mücadele. Bazen can pahasına.

Tarihte görürüz, insanlar ülkelerini işgal için gelenlerle oturup pazarlık ederler ama peygamberlerle hiç pazarlık dahi etmediler. Ülkelerini işgal edenlere gösterdikleri refleksten çok daha fazlasını peygamberlere gösterdiler. Bir yandan sevdiler, “ahlaklısın, iyisin...” dediler, Peygamber Efendimiz aleyhisselam dâhil olmak üzere ama peygamberlik görevini icraya gelince en büyük düşmandan daha kötü kabul ettiler. İşin daha garibi, peygamberlere karşı müthiş bir söz birliği yaptılar. İşgal güçlerine direnirken bile oluşan fikir ayrılıkları, iş peygamberlere gelince tek el ve yumruk olarak dışlamak şeklinde gösterdi kendini.

Kur’an-ı Kerim’in zikrettiği yirmi beş peygamber var. Ancak peygamberlerin sayısı bundan daha fazladır çünkü Kur’an, peygamber göndermediğimiz yer yok, anlamında sinyaller veriyor. Yer ismi saymıyor ama peygamber göndermediyse hesap sormayız, demesinden anlaşılıyor ki insan olan her yerde bir peygamber bulundu. Tarih kitaplarımızda 120 bin civarında olduğu söyleniyor.

Kur’an’da, zikredilen yirmi beş peygamberin; Yusuf, Davud, Süleyman, İbrahim, Lut aleyhimüsselamın hayatından kesitler var. Kiminden uzun uzun, kiminden kısaca bahsediliyor. Mesela, Yunus aleyhisselamın kavminden çıktığı sıkıntılara karşı onları protesto edip gitmesi, balığın karnına düşmesi... bunlardan anlaşılıyor ki peygamberler, sınıfta oturup ders dinleyen bir talebe gibilere gelmediler.

Çok zor görevler...

Zor... Zor kelimesini zihnimde karıştırıyorum da yerine ne koyalım diye bakıyorum. Çünkü zor demek, biraz ısrar edip kaldırabilirsin demek. Zorun üstünde meşakkate katlandılar. Allah da buna göre makamlarını yükseltti.

Peygamberlere iman, Âmentü esaslarına iman da bir insanı dinin içinde veya dışında kılıyor. Neden peygamberlere iman bir Âmentü esası oluyor? Neden bu kadar hayatî?

Ben insanım. Allah’a kul olacağım. Mümin olurum ve olmam; üçüncü bir alternatifi yok bunun. Ölürken iman etmiş biri olarak öleceğim veya -maazallah- iman etmeden. Bir insan, “Evet, Allah’a iman etmiş olarak ölmek istiyorum” deyip bunu kabul ediyor, bu arada iletişim kaynağı olan peygamberi kabul etmediği sürece gerçekte bir kabul değil bu. Koliyi almıyorum ama gönderdiğinizi kabul ettim, demek gibi. Peygamberi aradan kaldırdığınızda, “iman ettim” sözü benim zevkime göre imana dönüşecek, insan olarak.

Bazı insanlar neden, sünneti yok sayalım, diyorlar? Çünkü sünneti kaldırdın mı “çok yüce kitap... yüce Kur’an...” aynı zamanda istediğin gibi Müslüman oluyorsun. Nasıl namaz kılacağım? Gir camiye çık işte. Hatta camiye bile gerek yok çünkü Kur’an’da cami anlatılmıyor nasıl olsa. Ara şartları kaldırılmış bir iletişim, olmayan iletişimdir. Orada bir santral var, burada makine var; arada kablo yok. Bu makine nasıl çalışacak?

Peygamber, Allah ile insan arasındaki bağlantıdır ve özellikle de bu, insandır. İnsan dışında bir bağlantı söz konusu olsa, mesela melekler aradaki ilişkiyi kuracak olsalar bu bir ölçüsüzlüktür. Çıkar biri, “melek bana dedi ki, rüyamda gördüm ki...” Herkesin ilahlaşması-peygamberleşmesi-istediğini yapması gibi bir başboşluktur bu. Kur’an-ı Kerim ısrarla “insan peygamber”i ve “içinizden birisi”ni vurgular.

Böylece insanın iki durumu tıkatılmış oluyor: Peygamber mucizelerle geliyor. Dolayısıyla kimse “hayal-rüya gördüm” diyemiyor. İkincisi; Allah, gönderdiği dini bir insan üzerinde uyguluyor. Onun da çoluk-çocuğu var, hastalanıp yatağa düşüyor, düşmanıya uğraşıyor.

İnsan olarak, Allah'ın ölçüsü nasıl müşahhaslaşır, onu ortaya koyuyor.

İnsanın kaldıracabileceği bir şey olduğunu ispat ediyor. Peygamber'imiz aleyhisselamın üzerinde bunu düşünecek olursak; yetim bir çocuk, mal-mülk yok, amcasının himayesinde büyümüş, dünya malına tenezzülsüz. Demek ki bu zengin işi değil. Çevre işi değil. Tek kalmaya razı oldu dünyada; demek ki kulluk için kitlesel bir hareket gerekmiyor illa.

Pek çok alternatiften alıyoruz bu durumu ve bakıyoruz ki peygamberlerin insan olmaları gerekiyor ve insanlar. Öbür türlüünde, uzaya açılmış isteklerimiz olur ve bize istekler uzaydan gelir hep. Bu mümkün bir şey değil. Böyle bir şey isteseydi bizden Allah, milyon çeşit Müslümanlık olurdu, hatta insan sayısınca!

Tek standart var: Şablonumuz Peygamber aleyhisselam. Bu şablon üzerinden Müslümanlık yaşıyoruz.

Allah'ın gönderdiği peygamberler arasında da bir insicam var, değil mi hocam?

Hepsine imanımız da buradan kaynaklanıyor. Çünkü bu ilk insandan son insana kadar geçerli bir sistem. Bütün insanlar peygamberlere bağlı. Aradan birine iman etmemek veya birini abartıp öbürünü yok saymak, sistemi alabora eder. Onun için, her yatsıdan sonra camilerimizde okunan, bize de Efendimiz aleyhisselamın tavsiye buyurduğu ayetlerde “peygamberler arasında ayrımcılık yapmamak” geçiyor. Onlar başka bir sistemin peygamberleri değil, başka bir şey de söylememişler. Aynı şeyi söylemiş olmaları, insanlığın bütününe karşı bir belgesidir Allah'ın.

İsterseniz şuraya gelelim: Bir Peygamber'in elinden tutmanın ilk örneklerini onlardan göreceğimize göre, ashab-ı kiramın Peygamber'imizle ilişkileri, sevgileri, bağlılıkları, uyumları nasıldı?

Şöyle demiştik: Peygamberler, olayın en ağır ve vahim olduğu zamanda ve mekânda gelirler. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz de vahşetin en kötü olduğu zamanda geldi. İnsanlığın dibi bulunduğu bir yerde.

Akif'i hatırlarım ben hocam: “Sırtlanları geçmişti beşer yırtıcılıkta/Güçsüz mü bir insan, onu kardeşleri yerdı.” Böyle anlatıyor o toplumu.

Rahmetullahi aleyh. O döneme baktığımızda diz boyu vahşet var ve insanlık kendini yemeye başlamış. Çocuğunu yiyor; daha ötesi olmaz. Bu görüntü bizi iki boyutlu şöyle bir sonuca götürüyor: Peygamber aleyhisselamın düşmanı da korkunç oldu. Karşı duruşlar basit seviyede değildi, “biz sana inanmıyoruz, herkes işine gitsin” demediler. Nasıl ıslah iddiasında bulunabilirsin, diye bildiğimiz vahşi tepkileri gösterdiler.

Gözleriyle o vahşeti yaşayan nesil, birisi “ben sizi kurtarayım” diye geldiğinde de o vahşetin karşısında duracak büyüklükte sadakati göstermiştir. Peygamber aleyhisselamı normal şartlarda bulmuş olsalardı, sözgelimi İsa aleyhisselamdan şöyle on beş sene kadar sonra herkes “olsa bir peygamber iyi olurdu” havasındayken, tıpkı İsrailoğulları'nın art arda gelen peygamberleri gibi olsaydı... böyle değildiler. İnsanlar ağır bir arayış içindeydiler; hatta aradıklarının bile farkında değildiler.

Peygamber'i karşısında bulan Ebu Bekir'ler, sofradan kalktıktan sonra bir muz bulan zengin çocuğu gibi değildiler. Günlerce aç kaldıktan sonra bir muz bulmuş gibiydiler. Onu yemeye bile kıyamaz ya insan. Bu manzara çok önemli.

Allah onlardan razı olsun, ilk Müslümanlar, yani ashab-ı kiram; Peygamber Efendimiz'i böyle karşıladılar. Bunun için Ömer bin Hattab radiyallahu anha nispet edilen bir sözde denir ki: "Cahiliyeyi bilmeyen, İslam'ın kıymetini anlamaz."

Mesela biz ellili yaşlarda olan nesiliz şimdi. Bizden önceki neslin çektiği zulümleri, Kur'an harflerinin yasaklanmasını biz görmedik. Ama babam ve emsalleri, çok 'kaliteli' görmüşler bu zulmü ve fakirlik-sefaleti. Sadece rahmete vesile olsun diye anıyorum: Menderes diye bir isim gelip bu zulmü durdurmuş. Bizim yaşitlarımız bu ismi değerlendirirken, bir sürü de hatası vardı, diyorlar. Ama babama ve yaşiti hoca efendilere bakıyorum; nerdeyse velilik makamına oturtacaklar onu, adını anmaya kıyamıyorlar.

Biz yaşamadığımız olayların düzelticisi olduğumuz için böyle bakıyoruz ama birileri, Allah demek için jandarma var mı yok mu diye teftiş edip sonra Allah diyebildiler. Ezana öyle hasret kaldılar ki, "ezan serbest" diyeni öyle de sevdiler. Tabii ki herkes Rabbine gitti ve hak ettiğini aldı. Bizim kimseyi muhakeme etme hakkımız yok. Ama bir benzetme yapmak için söylüyorum bunu.

Ashab-ı kiram, Peygamber Efendimiz aleyhisselamı bizim gibi mevlit kandillerinde filan anmadılar. Sanki evlerinde her gün Peygamber doğuyordu ve gün sonunda ölüyordu, hasretiyle yaşıyorlardı. Olağanüstü ve insanlık kıstasıyla ölçülemeyecek kadar seviyorlardı. Düşünebiliyor musunuz; sahabinin biri geliyor, diyor ki: "Ya Resûlallah, çok mahzunum. Şimdi seninle beraberim ve mutluyum ama ölünce cennete gideceğiz, sen de gideceksin. Seninle beni aynı yere koymazlar ya, ben ne yapacağım cennette sensiz?"

Bu müthiş bir şey. Hem de "ben cehenneme gireceğim, sen cennete, ben yanacağım" demiyor. Cennete gideceğine iman ediyor. Cennete akşama kadar bile ayrı kalmaya tahammülü yok. Bu hasret, işte bu bahsettiğimiz, büyük ve vahim olayları yaşamış, gözleriyle görmüş, anne-babasının-kardeşlerinin-amca çocuklarının katili, ne bulduysa yemiş, alkol serbest... bu hayattan cennet gibi bir hayata kavuşturmuş Peygamber'i sıradan bir peygamber gibi görmediler.

Hiç unutmamamız gereken, enteresan bir örnek daha: Hazreti Ömer'in de oğlu olan Abdullah ibni Ömer, ashab-ı kiramın âlimlerinden biri. Onun oğlunun (yani Hazreti Ömer'in torunu) olduğu bir konuşma esnasında Abdullah ibni Ömer, "Resûlullah böyle demişti" diyor. O da bilmişlik mi yapacak, her ne içinse artık, "dedem Ömer böyle demezdi" diye cevaplıyor. Dedesi Ömer'den bir nakil yapıyor yani. Abdullah ibni Ömer tartışmayı bırakıyor ve oradakilere, "Şahit olun" diyor, "ölünceye kadar bir daha bununla konuşmayacağım. Resûlullah dedi, dediğim yerde, 'Ömer de dedi' dedi."

Kendi babasına yani?

Kim olursa olsun! Resûlullah'ın yanında siz nasıl konuşursunuz! Bu çok müthiş bir şey.

Genç sahabilerden Abdullah ibni Amr var. Ona, "Resûlullah'ı bize tarif etsene" diyorlar. Müthiş bir cevap veriyor: "Tarif edemem. Doyasıya hiç bakamadım ki ona." Sevdiğine insan bakar da hasret giderir. Bakamadım diyor. Sanki bakınca Peygamberi eskiyecek gibi düşünmüş. Bunun adına imandan başka hiçbir şey diyemeyiz. Ve gerekçeyi oturtmalıyız:

Kur'an onları boşuna övmüyor. Onların övülmesi kadar haklı bir şey yok çünkü Allah şahit sadakatlerine. Onlar da yanlışlar yapmış olmalarına rağmen. Genel bakış itibariyle sadakat, teslimiyet... Onlardan da şaşırıp içki içen oldu Peygamber aleyhisselamın sağlığında.

Zina eden de olmuş.

Mescitte kavga etmişler mesela. Ama bir farkla: "Siz n'apıyorsunuz!" denince her şey bitmiş. Uyarı yetti onlar için. Allah şahit ve Peygamberi memnun ki; onlar iyi Müslüman. Burada önemli bir çizgiyi görmemiz lazım: Ashab-ı kiram 'kötü'yü yaşadılar, iyinin kıymetini bildiler. Zengin çocuğu olup da mal sahibi olmadılar. Sefaletten sonra fabrikaları olduğu için kıymet bildiler.

Biz şöyle bir sıkıntı yaşıyoruz: Doğduk, kulağımızda ezan vardı. Sünnet edildik, Kur'an okundu. Babamız akşam Yasin okuyarak yattı. Çoğumuz, anamızın saçı ne renktir bilmeden gönderdik mezara onu. Böyle bir Müslüman ortamda yaşadığımız için, İslam'dan tavizin bizce çok ölümcül bir tehlikesi olmuyor. Çok kıymetli bir şeyin müzede beklemesi gibi bekletiyoruz. Hâlbuki ashab-ı kiram için Peygamber, uzun bir açlığın ardından bulunan muz gibiydi.

Şüphesiz ki biz de şimdi Peygamber'imizi bi' elli sene kaybedelim de sonra yeniden bulalım demiyoruz. Böyle bir temennide bulunmak batıldır; ama gerekçeyi bilmek lazım. Ebu Cehil ve Ebu Leheb'ler neyle sınıdılar; "dedelerimizin dinini bırakacağız da yetim bir çocuğa uydu diyecekler." Yani ağalık kültürü perişan etti onları. Demek ki onların sınanacağı kaypak zemin oymuş. Bizim de nimet nankörü olup olmayacağımız, hazır bulduk diye tepip tepmeyeceğimizi görmek istiyor Allah Teâlâ.

Onların imtihanı da 90 soruluktu, bizim imtihanımız da 90 soruluk. Bize şıkları farklı dizmişler, onlara farklı. Yoksa Allah Teâlâ'nın imtihanında bir farklılık yok, adaleti tam. Ama biz Ebu Cehil mantığıyla baktığımızda o, "Yahu niye bu yetim çocuğa uyayım" diye düşünüyor, "geleneğim var" diyor. Ebu Cehil, Allah düşmanı biri de değil; ama zevkine göre bir Allah istiyor. Her şeye karışmayan bir Allah.

Ashab-ı kiramın, ilk mübarek neslin, karakterleri ve faziletlerini tek tek saymaya gerek yok. Ancak temelde kıymet bilmelerini zorunlu hâle getiren bir hayat tarzı var. Bu sebeple sahabe sonrasındaki zamanlarda, "ashab-ı kiramın hayatı, Kur'an öğretilir gibi öğretilir" diye kural var.

Çünkü onlar zaten Kur'an'la dolmuşlar.

Hep ashabin sabaha kadar namaz kılışını anlatıyorsun. Ama insanlar böyle olamıyorlar. İyiyi anlattığın gibi onun oluşma sürecini de anlatman gerekiyor. Bir ekmeğin fırındaki şeklinden önce buğday hâlini de bilmek lazım. O yüzden müsaade ederseniz yayınevi değil ama kitap ismi zikredeceğim; Kandehlevî'nin "Hayâtü's-Sahâbe"si hayatta en az bir defa okunmalıdır.

Çok doğru. Hatta gruplar hâlinde belki de...

Grupla okunduğunda bunaltıcı olabilir, çok hadis bilgisi var zira. O kitapta akıl durduracak şeyler var. Tabii, ismini zikrettik ancak Buharî gibi sahih bir kitap değildir. İçinde bazı zayıf rivayetler var ama bir Allah dostu insan, ömür verip toplamış bu bilgileri.

Bugün biz, ashab-ı kiram neydi ne oldular, sorularına samimi cevaplar arıyorsak Hayâtü's-Sahâbe kütüphanemizde de olmalı, mesela on senelik bir zaman diliminde not tutularak da okunmalı.

Hocam ben de ashabin, Resûlullah Efendimiz'le ilişkisini üç maddede özetlerim; sevmek, öğrenmek, yaşamak. Siz o çetin imtihanı anlattınız. Oradan baktığımızda, bugün sünnet üzerine zaman zaman

tartışmalar oluyor. Ya da Resûlullah Efendimiz'in -bize uzanan- misyonu o zamanlarda kalıyor mu ya da kıyamete kadar o misyon devam ediyor mu? İslamî muhit ya da ilahiyat muhitleri diyebileceğimiz yerlerde de oluyor bu tartışmalar.

Bunu biraz değerlendiresek.

İlahiyat fakültesinde okuyan bir öğrenci yanıma gelmişti bir gün. Namaz kılacaktık, kamet getirmeye başlayınca “sünnet kılmayacak mıyız?” diye sordum. “Bizde bir hoca dedi ki” dedi, “Peygamber'in arkadaşları -ashab-ı kiram değil!- boş insanlardılar, onların sünnetle vaktini doldurdu Peygamber. Namaz farzından ibarettir.” Ona “sende biraz akıl olsa kametin de boş iş olduğunu anlardın” dedim. Kamet ondan daha basit bir sünnet.

Evladım, dedim, hocan bunları söylediğinde kalbinde hiç mi hareketlenme olmadı? Akıllıca buldum bunu, dedi. Çok üzüldüm. Artık görüşmüyor benimle o öğrenci. Şimdi bir yerde müftülük yapıyormuş, duyuyorum bu tip fetvalarını. ‘Dev keşifler’!

Dedik ya hocam, şeytan dışarıdan çalışıyor ama içeride adamı var. Sünnet, farz, vacip kelimelerini bir dakikalığına kenara koyalım; “cennet beş-on çeşittir, 21. yüzyıldakilerin Çamlıca tarafında bir cenneti olacak, diğerleri başka yerde olacak...” bu sözü kimse kabul ediyor mu? Cennet cennettir. Dolayısıyla dağa bakan, kuzeyde, güneyde diye bir cennet yok; cennet bir tane.

İnsan akli nasıl kabul ediyor ki, Ebu Bekir'in yaptığı ibadetlerin bir kısmı bana yok; ama Ebu Bekir'le gireceğimiz cennet aynı. Burada aklın durması lazım. Sünnet dediğimiz, Ebu Bekir'de bizim fantezi gördüğümüz şeyler nasıl olur. Peki hani bizim imanımız, cennetimiz aynıydı? Allah Teâlâ, Peygamberi'ni çağlara göre değişen bir mantıkla mı gönderdi?

Evet, Peygamber aleyhisselamın üzerindeki gömlek, onun coğrafyasındaki iklim şartlarına göre olabilir; Antarktika'da giyinen Müslüman da yünden bir şey giysin. O ayrı olabilir. Ama kulluk dediğimiz, cennete girmenin şartları olarak belirlenmiş standartlar; ki bunların kimine sünnet diyorsun, kimine vacip, kimine farz; nasıl Ebu Bekir'in kalitesiyle bizim kalitemizin farklı olmasını kabul edebiliyoruz –üstelik cennetin de aynı olması şartıyla. Bunu kul yapar mı ki Allah yapsın? Bir baba çocuklarına, şirket elemanlarına yapar mı?

Öğretmen, ön sıradakilere kolay, arkadakilere zor soru soruyor mu? Biz aynı sıradayız, insanlık sınıfında. İman ve küfür diye iki cephemiz var ve küfür tarafında kalanlara zaten imtihan yok.

Ebu Bekir radiyallahu anhin ne kadar boş vakti vardı ki Peygamber aleyhisselam onlara bol bol sünnet kıldırıldı? Biz sabahtan akşama bilgisayar başında olacağımız için, sizin de internetteki eğlenceleriniz sünnet yerine sayılsın mı diyecek?

Ahirette Hazreti Ebu Bekir'i tartacak teraziyle bizi tartacak terazi farklı olmayacak.

Ama diğer sözden bizim özel bir basküle gireceğimiz sonucu çıkıyor işte. Biz yer çekimi farklı bir ortamda tartılacağız gibi. Buna hainlik, satılmışlık gibi kelimeleri kullanmayalım; bunlar büyük iddialar.

Nedir öyleyse oradaki psikoloji hocam?

Şeytanın ‘içerideki adamı’ni kullanması bu. Meşhur olmak istiyor. Dini akılcı kolaylaştırmak istiyor. Ve en büyük sıkıntı da dinin bir bölümünü abartması. Hâlbuki din blok hâlinde anlaşılmalı. Baştan sona aynı dini Müslüman olarak yaşamalı. Bu hususta bizim dua etmek, hayırlarını dilemek vazifemiz.

Bu düşünce de olanlara da buradan birkaç kelimeyle uyarıda bulunsak...

Bir defa bu iddiadakerin nasihat dinleme iddiaları yok, çünkü 'çok şey' biliyorlar. Öyle kabul ediyorlar. Bir ilahiyat fakültesinde konuşurken böyle soru gelmişti ve hocalar da orada oturuyorlardı. Nezakete aykırı bir cevap uygun olmadı ama bir öğrenci, "gerçeği nasıl ayırt edeceğiz?" diye sordu.

Çok kolay, dedim, sabah namazına en yakın camiye gidersen, orada kimi gördüysen onun söylediği Allah'a daha yakın bir sözdür. Ebu Bekir, ümmetinden maaş almıyordu. Gazalî, İhya-ı Ulumiddin'i parasız yazdı. Yazdığı kitabı da Allah rızası için hocasına hediye eden hoca, ihlase yakındır. Parayla ve sabah namazıyla her türlü ölçümü yapabiliriz.